

Adoptie in het belang van het kind?

Adoptie van kinderen uit Haïti via bemiddeling van Stichting Flash

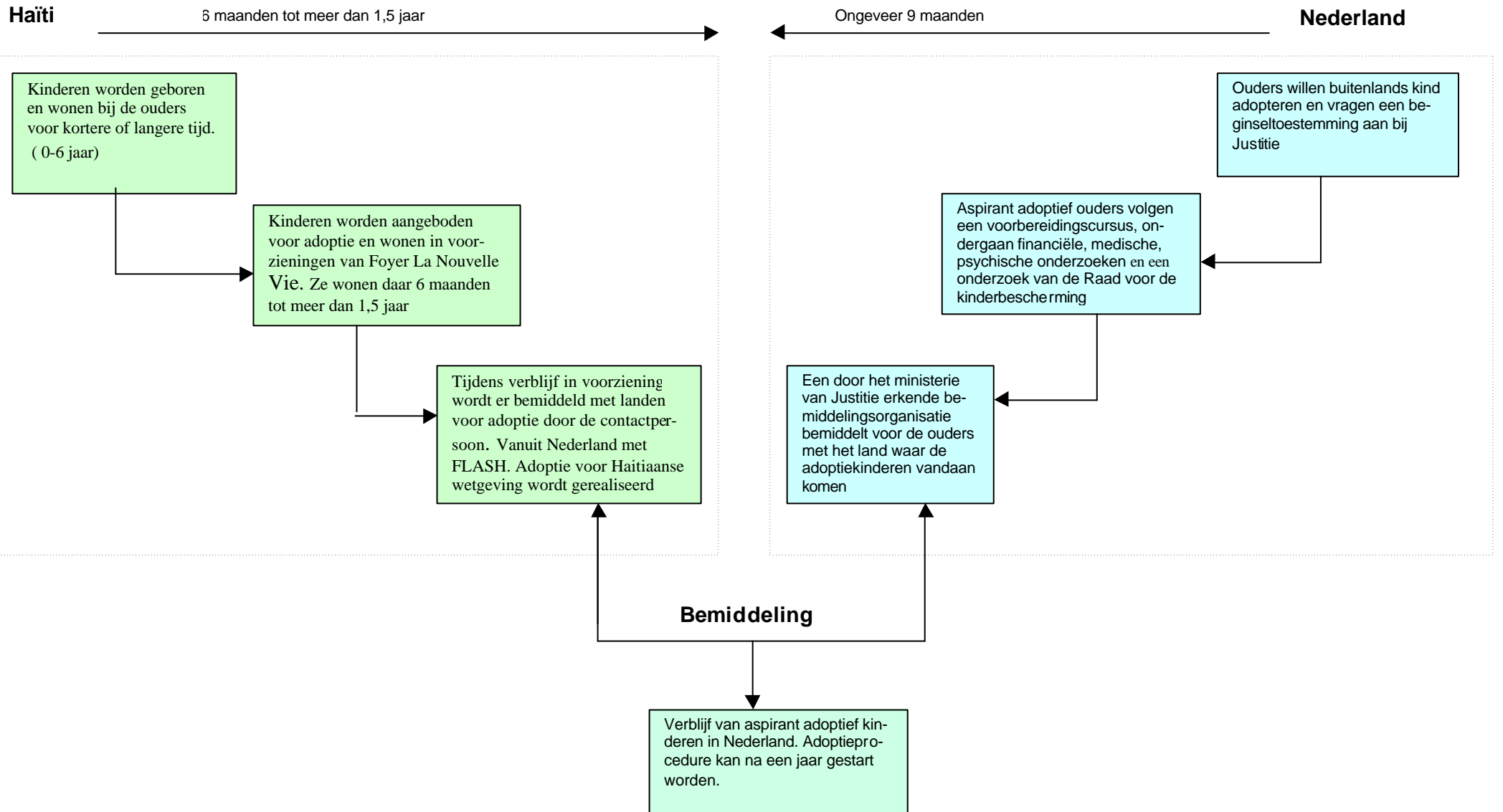
Tweede druk

Zwolle, 1 oktober 2002
Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Het adoptiekind in Haïti.....	5
Hoofdstuk 2 Het adoptiekind in Nederland	11
Hoofdstuk 3 De onderzoeksvragen beantwoord.....	15
Hoofdstuk 4 Conclusies en aanbevelingen	17
Bijlage 1 Toetstingskader	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 2 Dossieronderzoek	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 3 Uittreksel kwaliteitshandboek Flash.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 4 Samenwerkingsovereenkomst.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 5 Werkwijze	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 6 Verzoek Justitie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 7 Verantwoordelijkheden.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

De adoptie vanuit beide landen gezien

Inleiding

In haar brief van 3 mei 2002 verzoekt het Ministerie van Justitie de Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming naar aanleiding van klachten van twee adoptiefouders een onderzoek in te stellen bij de vergunninghouder Flash naar mogelijke misstanden bij de adoptie van kinderen uit Haïti. De klachten gaan over mogelijk seksueel misbruik en het verstrekken van onbetrouwbare informatie.

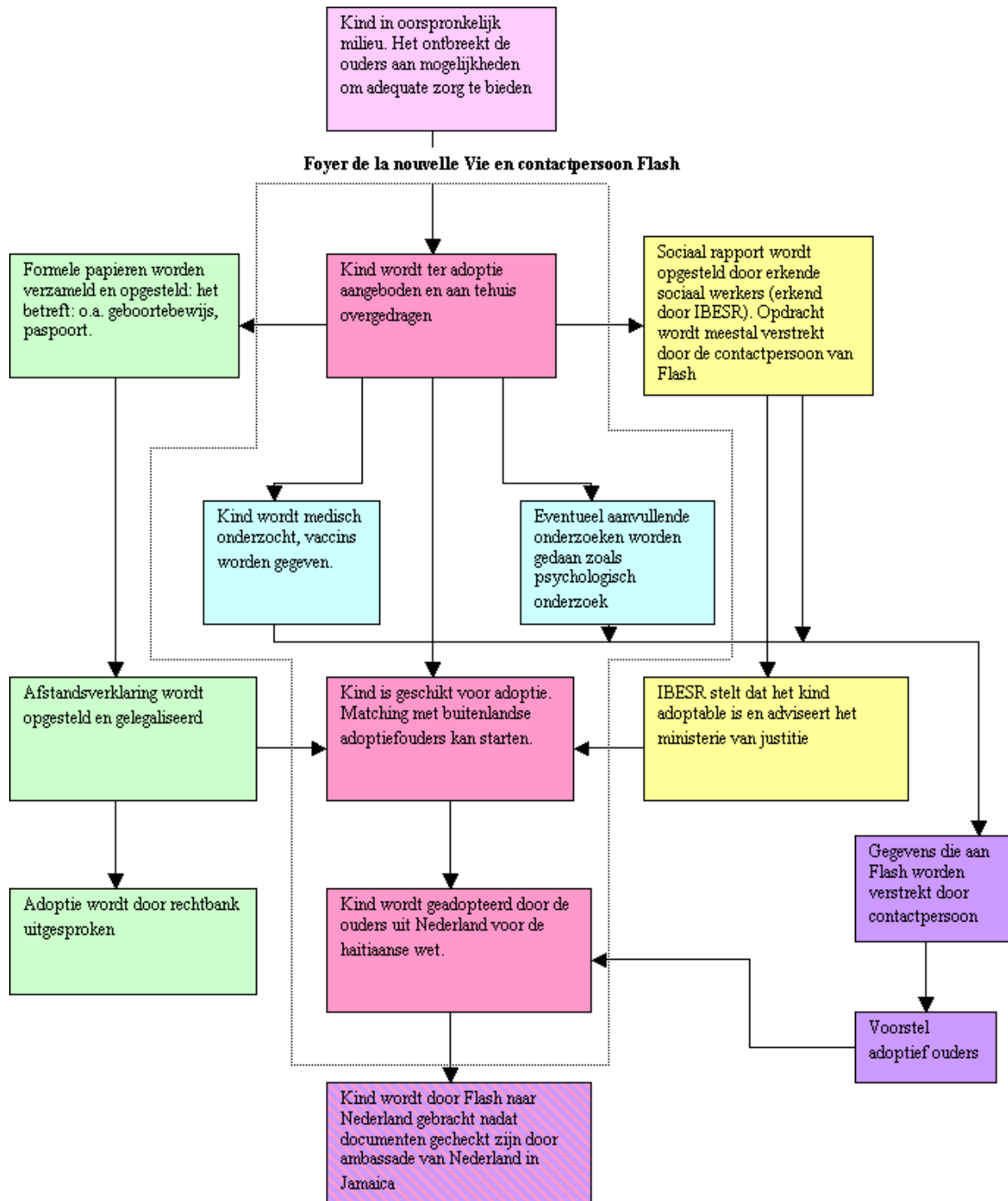
Centraal staan de volgende vragen:

- a. Onderzoek met spoed of sprake is van een ongelukkig incident of dat sprake is van structurele misstanden bij adoptie uit Haïti met tussenkomst van vergunninghouder Flash.
- b. Heeft Flash voldoende inzicht en toezicht op de werkwijze van hun contacten in Haïti?

Op 11 juli 2002 ontvangt de Inspectie een nieuwe klacht van het Ministerie van Justitie met het verzoek om ook deze klacht te onderzoeken. In overleg wordt besloten om de klacht te betrekken bij het lopende onderzoek.

Opbouw rapport

Voor een antwoord op bovenstaande vragen schetst de inspectie het beeld dat zij heeft verkregen van de adoptie van kinderen uit Haïti met Flash als bemiddelaar aan de hand van documentenanalyse, dossieronderzoek en gevoerde gesprekken met bestuur en medewerker en adoptiefouders. Het rapport bestaat uit een deel dat gebaseerd is op de verzamelde data maar een weergave is op grote lijnen. Hierin wordt de feitelijk aangetroffen situatie beschreven zoals die door de betrokkenen in Nederland is vastgelegd en ervaren. Op de linkerpagina's worden de ondersteunende informatie in tabellen en schema's weergegeven op de rechterpagina de feitelijke informatie. Dit deel wordt afgesloten met de beantwoording van de vraagstelling van het ministerie van Justitie en de aanbevelingen van de inspectie. In de bijlagen zijn de onderscheiden onderdelen van de verzamelde informatie vastgelegd alsmede het toetsingskader dat voor de adoptie geldt. Ook de gevolgde werkwijze, de samenwerkingsovereenkomst tussen Flash en Foyer de la Nouvelle Vie, de verslagen van de door de inspectie gevoerde gesprekken, en het onderzoekskader is opgenomen.

Hoofdstuk 1 Het adoptiekind in Haïti

Armoede bepaalt de keuze voor adoptie

De kinderen die voor interlandelijke adoptie worden aangeboden worden in Haïti geboren in armoede. De ouders hebben of een klein stukje land of zijn losarbeider en hebben weinig tot geen inkomen. De materiele voorzieningen zijn minimaal er wordt gesproken over hutjes, weinig tot geen meubels en geen nutsvoorzieningen.

De gezinnen of families waarin ze geboren worden zijn vaak van behoorlijke omvang. Een man met meerdere vrouwen en kinderen is geen uitzondering. De kinderen die voor adoptie aangeboden worden zijn meestal de laatst geboren in het gezin. Over scholing van de kinderen in het gezin is geen informatie.

Naast deze zeer slechte economische omstandigheden wordt aangegeven dat er sprake is van politieke instabiliteit in het land, veel geweld en corruptie.

De behartiging van het belang van het kind niet transparant

Alle kinderen kunnen door hun ouders aangeboden worden voor adoptie als ze niet zwaar psychisch gestoord of lichamelijk gehandicapt zijn volgens de organisatie die de belangen van het kind behartigt in Haïti (institut de Bien-Etre Social et de Recherches (IBESR)).

In 2001 is het opvangcentrum Emmanuel, dat door Flash rechtstreeks gesubsidieerd werd, gesloten nadat vastgesteld was dat de verzorging die daar geboden werd aan de kinderen van onvoldoende kwaliteit was.

Vrijwel alle kinderen uit dit onderzoek zijn aangeboden voor adoptie bij Foyer de la Nouvelle Vie. Deze organisatie heeft een paar tehuizen en een aantal pleeggezinnen voor de opvang van kinderen. De relatie tussen deze organisatie, de contactpersoon voor de bemiddeling en de rijksinstanties is niet transparant. Er is een ondertekende samenwerkingsovereenkomst tussen een particulier en Flash. De desbetreffende contactpersoon voor de bemiddeling schijnt in het verleden de functie van directeur van het instituut IBESR vervuld te hebben.

Wanneer de kinderen zijn opgevangen wordt gestart met de formele adoptieprocedure. Er wordt door het Institut de Bien Etre Social et de Recherches een onderzoek geëntameerd naar de familiegeschiedenis of er wordt een onderzoek gedaan in opdracht van de contactpersoon die zorgt voor de bemiddeling naar Nederland. Dit leidt tot een rapport over de situatie van de familie en de leefomstandigheden van het gezin. Deze sociale rapporten vormen een onderdeel van de procedure om afstand te doen van de kinderen en ze te laten adopteren. Elk rapport eindigt met de conclusie dat het betreffende kind zich beter kan ontwikkelen in een adoptiegezin.

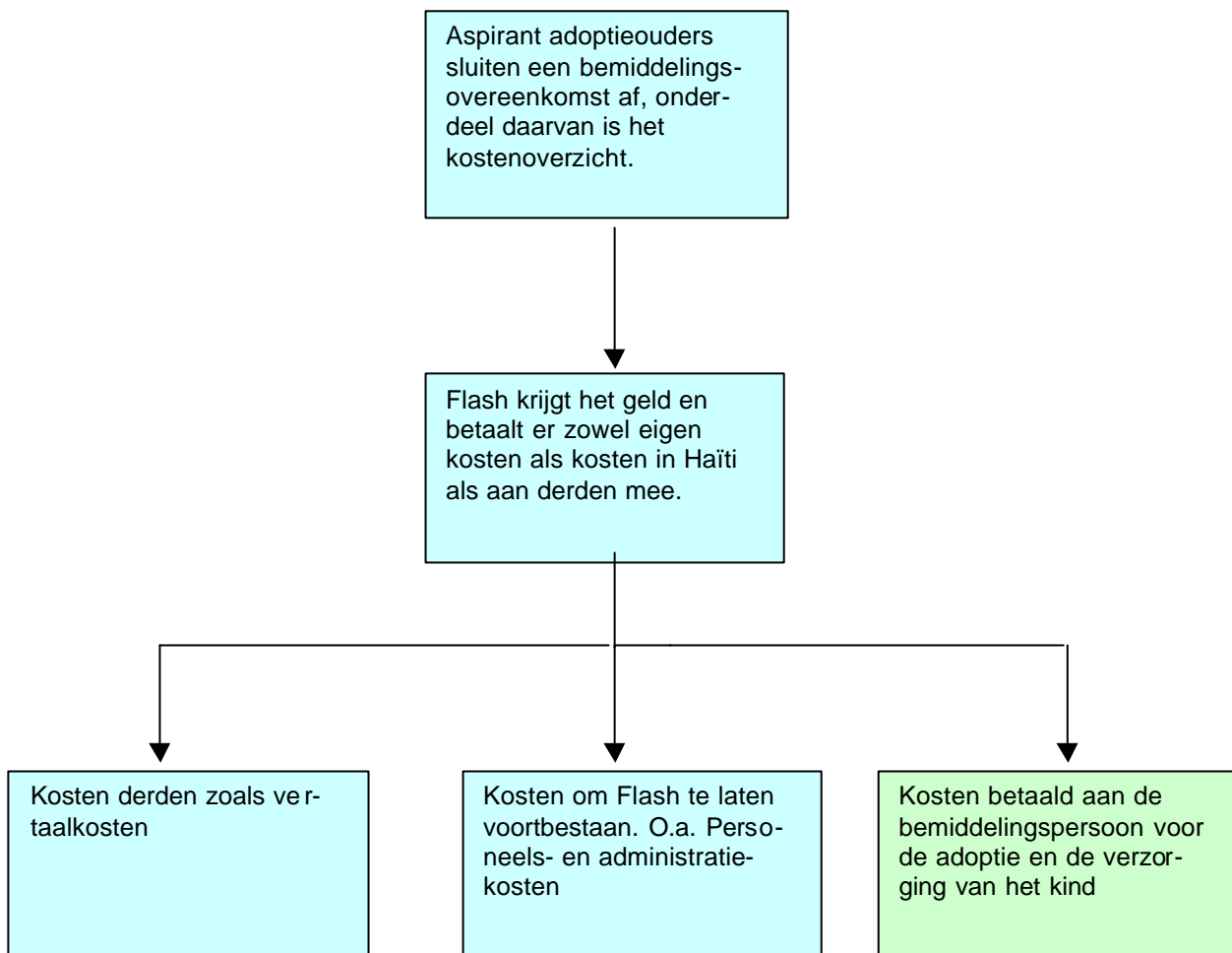
Voor de afstandsverklaring is ook een geboortebewijs noodzakelijk. Wanneer de kinderen in het eerste jaar na de geboorte worden aangegeven, vindt registratie in een nationaal archief plaats. Indien dit niet gebeurt dan wordt een geboorteakte opgesteld op het moment van afstand. Het lijkt erop dat dit in een aantal gevallen gepaard gaat met een inschatting van de leeftijd van de kinderen die meestal behoorlijk ondervoed zijn. De akten die onderdeel vormen van de adoptieprocedure worden gelegaliseerd door de rechtbank van Haïti. Een onderdeel van deze akte is de afstandsverklaring van de natuurlijke ouders.

Tijdens het doorlopen van de procedure voor de interlandelijke adoptie verblijven de kinderen in tehuizen of pleeggezinnen van Foyer de La Nouvelle Vie. Deze zijn deels in Port au Prince gesitueerd en deels elders. De kinderen worden medisch onderzocht op be

De wettelijke eisen van de twee landen

Eisen	Haïti	Nederland
Samenlevingsvorm	Gehuwd	Gehuwd, alleenstaand of samenwonend
Duur samenlevingsvorm Leeftijd adoptiefouder(s)	10 jaar gehuwd 1 van de ouders 35 jaar	Nvt Verschil tussen kind en ouder niet groter dan 40 jaar
Gezinssamenstelling	Geen eigen kinderen	Geen eisen

De financiële stroom tijdens de adoptieprocedure

smettelijke ziekten zoals tbc en hiv. Van deze onderzoeken wordt een rapport opgesteld door een vaste arts in Port au Prince. Deze medische verklaring wordt naast het sociaal rapport verstrekt aan Flash om de matching in Nederland vorm te geven. Naast deze documenten wordt tijdens het verblijf de formele adoptie voor de Haïtiaanse wet geregeld voor de adoptiefouders uit Nederland. Om tot adoptie over te kunnen gaan moeten een aantal documenten door Flash verstrekt worden aan de contactpersoon. Het betreffen onder andere documenten over de pedagogische, psychische en financiële omstandigheden van de aspirant adoptiefouders. Als de voorlopige matching heeft plaatsgevonden begint de formele adoptie voor de rechtbank in Haïti. Le Foyer de la Nouvelle Vie heeft een vaste advocaat die de belangen van de adoptiefouders behartigt in Haïti. De kinderen zijn voor de wetgeving in Haïti dus formeel geadopteerd door Nederlandse ouders als ze in Nederland aankomen. Uit de samenwerkingsovereenkomst en de Nederlandse wetgeving komt naar voren dat de wettelijke eisen van beide landen niet overeenkomstig zijn. In de praktijk blijkt dit lang niet altijd een belemmering te zijn. Alleenstaande ouders hebben Haïtiaanse kinderen kunnen adopteren. En ook ouders met eigen kinderen. De procedure is volgens Flash regelmatig aan verandering onderhevig. Een en ander lijkt samen te hangen met de politieke situatie in Haïti.

Voordat de kinderen naar Nederland komen, worden de documenten ter controle naar de Nederlandse ambassade in Jamaica gestuurd.

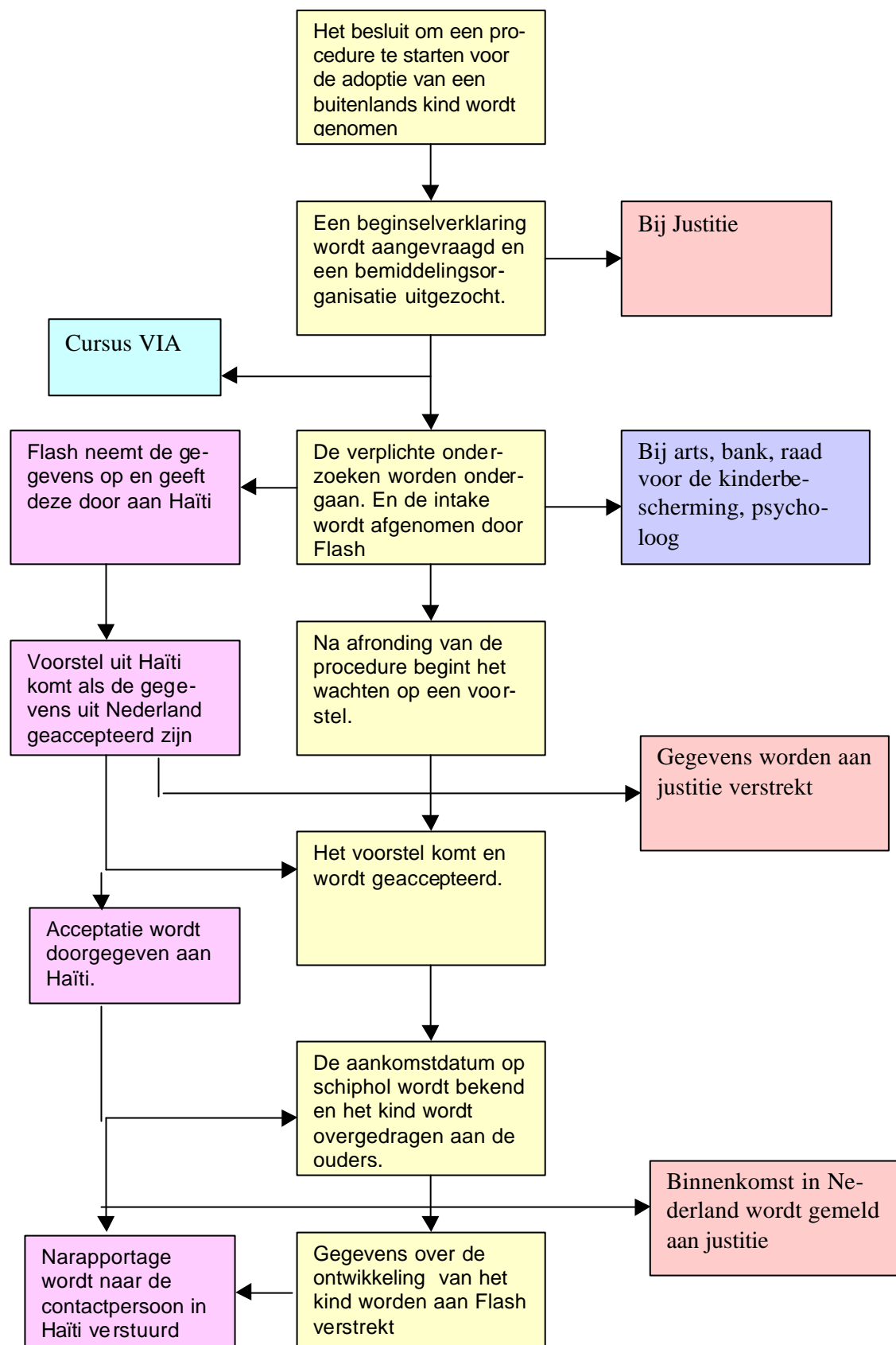
De periode die nodig is om de procedure te doorlopen is volgens de informatie van Flash ongeveer 6 maanden. In de praktijk blijkt dit soms sneller te gaan. Aspirant adoptief ouders worden snel na intake bij Flash geconfronteerd met een voorstel. Na acceptatie kan het nog een tijd duren voor de kinderen daadwerkelijk in Nederland aankomen.

Kosten en kwaliteit opvang niet inzichtelijk

Het bedrag dat de aspirant adoptief ouders betalen is aanzienlijk. Onderdeel van de bemiddelingsovereenkomst tussen de bemiddelingsorganisatie en ouder(s) is een financiële paragraaf. De posten zijn niet zo gespecificeerd dat het in alle gevallen duidelijk is welke dienst ervoor geleverd wordt. Onderdeel van de kosten is een bedrag dat aan Haïti wordt betaald. Dit was een bedrag van 6000 dollar per kind. Welk deel van dit bedrag nodig is voor de procedure en welk deel besteed wordt aan de verzorging van de kinderen is niet duidelijk. Er is geen afrekening per kind aangetroffen vanuit Haïti. Daarmee lijkt het een afkoopsom zonder dat ook hier duidelijk is wat ervoor geleverd wordt aan diensten behalve het uiteindelijke resultaat nl: het kind in Nederland. De onderlinge afhankelijkheid is echter volledig. De aspirant ouders zijn afhankelijk van de bemiddelingsorganisatie om een adoptief kind te krijgen. Flash is voor haar voortbestaan afhankelijk van het aantal bemiddelingen dat ze realiseert per jaar. Deze afhankelijkheid geldt enerzijds naar de aspirant-ouders en anderzijds naar de contactpersonen in de landen van herkomst.

Flash gaat een aantal keren per jaar naar Haïti om de situatie in de tehuizen en gezinnen te bekijken. Ze geeft hierbij aan dat deze bezoeken volledig geregistreerd worden door de Haïtianen. Als reden voor het niet zelfstandig kunnen reizen in Haïti en zodoende zelf pookhoogte te nemen, wordt de veiligheid genoemd. Zo hebben ze een tehuis in Petit Goave een tijd niet kunnen bezoeken omdat de weg niet veilig was. De consequenties hiervan zijn dat er een gecreëerd en niet onafhankelijk getoetst beeld kan ontstaan over de verzorging en opvoeding van de kinderen. Ook de invulling van 'de voorbereiding op de adoptie' zal daarmee vaag blijven. Afspraken over de kwaliteit van de verzorging zijn niet aangetroffen.

Het adoptieproces vanuit het perspectief van de adoptief ouders

De aspirant adoptiefouders hebben vermeld dat de informatie die ze van hun kinderen naderhand hoorden niet in alle gevallen overeenstemt met de informatie die ze van Flash hadden verkregen over de periode dat de kinderen verbleven in de voorzieningen van Foyer de la Nouvelle Vie.

Hoofdstuk 2 Het adoptiekind in Nederland

De procedure lijkt helder en duidelijk

Mensen die overwegen om een buitenlands kind te adopteren kunnen gemakkelijk aan de benodigde informatie komen. De bemiddelingsorganisaties hebben voorlichtingsdagen, het Ministerie van Justitie heeft folders en ook op internet is veel informatie te vinden. De start wordt door alle gehoorde ouders ook als duidelijk ervaren. Als er problemen ontstaan blijken allen in staat om hiervoor oplossingen te vinden. De problemen die genoemd zijn in dit kader:

- de weigering van een bemiddelingsorganisatie om voor alleenstaande ouders te bemiddelen ondanks de geldende wetgeving in Nederland;
- de onwil om te bemiddelen ondanks een positief rapport van de Raad voor de kinderscherming;
- de afwijzing van Justitie om een echtpaar waarvan de ene partner te oud was om te adopteren te beschouwen als een éénouder adoptie.

In de meeste gevallen is er een uitgebreide periode van nadenken aan de feitelijke start voorafgegaan. Nadat het besluit genomen is om een kind uit het buitenland te adopteren wordt een bemiddelingsorganisatie uitgezocht. De keuze wordt bepaald door overwegingen zoals:

- of een land kinderen wil laten adopteren door éénoudergezinnen;
- hoe lang de procedure duurt in relatie tot de leeftijd van de ouders;
- of de kinderen naar Nederland gebracht worden of niet;
- omdat men geen andere keuze heeft.

De verplichte onderzoeken worden door de adoptiefouders niet even positief ervaren. Vragen over de functie en de waarde ervan werden regelmatig gesteld. Ook de oppervlakkigheid van de onderzoeken kwam in de gesprekken vaak ter sprake.

Alle betrokken ouders in dit onderzoek zijn uiteindelijk bij Flash terechtgekomen. Deze stuurt in eerste instantie informatie en een inschrijfformulier. Hierna vindt een intakegesprek plaats waar de ouders informatie wordt verstrekt over Haïti en de adoptieprocedure voor dit land. Van het gesprek en de verstrekte informatie wordt geen verslag gemaakt. Wel wordt er een bemiddelingsovereenkomst opgesteld en wordt een voorschot in rekening gebracht. De bejegening van Flash is door allen als plezierig ervaren.

De periode tussen het intakegesprek en het uiteindelijke voorstel wordt als ondoorzichtig ervaren. Er zijn geen duidelijke afspraken over wanneer er contact is wederzijds en wanneer welke informatie beschikbaar komt. Ook het kwaliteitshandboek gaat niet in op de communicatie tijdens deze periode. Het enige dat er vermeld staat is dat de informatie, verkregen van de contactpersoon, doorgegeven wordt aan de adoptiefouders. De adoptiefouders geven ook aan dat ze in het telefonisch contact, dat vaak wederzijds onderhouden wordt, plezierig bejegend worden en dat informatie indien beschikbaar doorgegeven wordt. In de praktijk betekent dit dat de sociale rapporten en de medische verklaring zo snel mogelijk doorgestuurd worden naar de ouders. Na de acceptatie begint opnieuw een periode van wachten totdat het (de) kind(eren) daadwerkelijk komt (komen). De voorzieningen worden in huis getroffen en dan kan het kind afgehaald worden op Schiphol. Alle ouders geven aan dat het ophalen van de kinderen heel anders verliep dan wat ze hadden gedacht. Huilende kinderen, zusjes die uit elkaar worden gehaald. Opgedofte kinderen

(“ ik zag eerst oorbellen en lakschoenen en strikjes daarna het kind”) die er vaak niet zo gezond uitzagen. De ouders moeten het dan zelf maar oplossen en weten niet wat hen te wachten staat.

De praktijk blijkt anders

De kinderen uit Haïti, waarbij de ouders problemen hebben ervaren, zijn allen ouder dan drie jaar. Naarmate de kinderen jonger zijn, worden de problemen ook als minder belastend ervaren. De oudere kinderen vertonen in de ogen van de ouders afwijkend gedrag, zijn on-aangepast, zijn agressief of passief. Sommige vertonen leeftijdsinadequaate gedrag op seksueel gebied. De informatie die ze verkregen hebben uit het sociaal rapport dat in Haïti is opgesteld wordt als totaal inadequaate bestempeld. Ze herkennen hun kind niet in de gegevens die verstrekt zijn. De moeizame weg naar adequate hulp wordt ingeslagen. Contact met een arts van het UMC wordt regelmatig genoemd in het kader van tropische ziekten. Ook wordt veelvuldig gesproken over de leeftijd van de kinderen. Deze blijken op basis van botonderzoek en gebitsonderzoek beduidend ouder dan in de papieren staat vermeld. Het verschil kan oplopen tot 3 of 4 jaar. Uitgaande van de maximale leeftijd van 6 jaar kan de leeftijd van 9 of 10 jaar zijn. De ouders hebben in deze fase in eerste instantie contact opgenomen met Flash, omtrent hun ervaringen en vragen. De contacten worden nu beduidend minder positief ervaren. Er vindt geen adequate verwijzing plaats en ouders voelen zich niet geholpen. Ze moeten verschrikkelijk aandringen op onderzoek in Haïti door Flash en ook dan levert het niet de gewenste informatie op.

De gevolgen van de geconstateerde leeftijdsverschillen zijn legio. Een kind dat op de kleuter-groep van de basisschool wordt geplaatst op basis van de leeftijd in het paspoort blijkt zich verschrikkelijk te vervelen. Het kind is op basis van zijn leeftijd toe aan kennis te vergaren maar lezen mag nog niet. Aanpassen van de leeftijd is niet gemakkelijk te realiseren in de gemeentelijke administratie.

Een kind is bijvoorbeeld in één jaar tijd meer dan 20 centimeter gegroeid en is daarmee afwijkend van zijn klasgenootjes.

Een kind waarbij een leeftijdsverschil wordt geconstateerd heeft veel meer geschiedenis met zich mee te dragen dan in eerste instantie wordt verondersteld met alle gevolgen van dien voor de opvoeding en de hulpverlening die verlangd wordt. Over de hulpverlening aan geadopteerde kinderen zijn de ouders niet te spreken. Een lange zoektocht door de verschillende voorzieningen is vaak het gevolg waarbij men niet direct de indruk krijgt dat de hulpverleners over voldoende knowhow beschikken om adequaat op te treden.

Ook in Nederland niet beschermd

Wanneer de kinderen in Nederland aankomen zijn ze weliswaar voor de Haïtiaanse wetgeving geadopteerd door de ouders die ze afhalen op Schiphol maar voor de Nederlandse wetgeving is dat niet het geval. De desbetreffende ouders moeten als ze gehuwd zijn eerst 1 jaar de verzorging hebben gehad alvorens ze de adoptieprocedure in Nederland kunnen starten. Voor alleenstaande ouders geldt de periode van drie jaar verzorging.

Er is geen registratiesysteem in Nederland waarin wordt bijgehouden wanneer de kinderen geadopteerd zouden moeten worden en of dat ook gebeurd is.

Ook in het gezag gedurende de periode van verzorging tot adoptie wordt niet standaard voorzien. De kinderen worden in een aantal gevallen in de gemeentelijke administratie opgenomen als ‘op familiebezoek’. Informatie over het gezag is niet duidelijk en op vragen

van de inspectie over de gezagsrelatie werd soms geschrokken gereageerd omdat de ouders het niet weten.

Weliswaar is er een voorlopige vergunning tot verblijf in Nederland, maar dat is het enige. Deze vergunning is door Flash verzorgd.

Flash dient van de documenten die de kinderen bij zich hebben als ze in Nederland komen een afschrift in het dossier te hebben¹. In de praktijk is ze afhankelijk van de ouders of ze een afschrift krijgen. Het resultaat is zichtbaar in de dossiers. In iets meer dan de helft worden de desbetreffende papieren aangetroffen. Ook worden de namen van de kinderen veelvuldig veranderd bij binnenkomst in Nederland. Wie deze wijzigingen bijhoudt en of ze überhaupt bijgehouden worden, is niet bekend. Dit zal een eventuele zoektocht later voor de kinderen kunnen bemoeilijken.

¹ Het betreft hier de officiële adoptie- en afstandspapieren

Hoofdstuk 3 De onderzoeksvragen beantwoord

De eerste vraag van het Ministerie luidde:

Is er sprake van een ongelukkig incident of van structurele misstanden bij adoptie uit Haïti met tussenkomst van de vergunninghouder Flash?

Deze vraag is niet eenduidig te beantwoorden. De directe aanleiding van de klacht lag in het seksueel misbruik van een adoptiekind uit Haïti. Er kan niet geconstateerd worden dat er regelmatig sprake is van seksueel misbruik van de kinderen die uit Haïti komen. De informatie die verstrekt wordt over de kinderen lijkt echter in meerdere gevallen niet overeenkomstig de werkelijkheid die zich in Nederland ontwikkelt. In geen van de rapporten wordt gerept over mogelijke problemen met de kinderen op welk terrein dan ook. Dit in tegenstelling tot de ervaringen in Nederland. In die zin kun je niet spreken van een incident. Over de oorzaken van de discrepantie kan alleen worden gespeculeerd. De verschillen concentreren zich op de leeftijd en de geschiedenis van de kinderen. Een onderdeel van de geschiedenis kan misbruik van welke aard dan ook zijn. Een check op de betrouwbaarheid van de gegevens uit Haïti wordt zelden gedaan door Flash en dan vooral op aandringen van de ouders nadat de kinderen in Nederland zijn. Ook na een check blijven vraagtekens bestaan. In sommige situaties kan de check leiden tot aanpassing van essentiële informatie.

De tweede vraag luidde:

Heeft Flash voldoende inzicht en toezicht op de werkwijze van hun contacten in Haïti?

Uitgangspunt voor de inspectie bij de beantwoording van deze vraag is of de procedure transparant is voor de inspectie en dus ook voor de adoptiefouders.

Op deze vraag kan alleen ontkennend geantwoord worden. Wat zich afspeelt in Haïti, wie er toezicht op houdt, zowel qua zorg als qua financiën, blijft onduidelijk. Of er voldoende toezicht uitgeoefend kan worden is een vraagpunt gebleven voor de inspectie. De omstandigheden lijken niet de waarborgen in zich te hebben voor een onafhankelijk toezicht.

Hoofdstuk 4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies over de positie van het kind

De invulling van “het belang van het kind” wordt in het adoptieproces onvoldoende zichtbaar nl:

- In de formele adoptieprocedure in Haïti wordt alleen in de sociale rapportage de standaardopmerking dat “adoptie in het belang van het kind is”, gemaakt. Onduidelijk blijft welke criteria daarbij in Haïti gehanteerd worden. Ook vanuit Nederland zijn er geen criteria aangegeven
- Er zijn geen eisen geformuleerd over de verzorging en opvoeding van de kinderen, waaraan voldaan zou moeten worden in de opvangperiode in Haïti. Een vergelijking met de Nederlandse normen is niet mogelijk en er kan dus geen besluit genomen worden of de eventuele afwijkingen acceptabel zijn of niet.
- In de werkwijze van Flash wordt het belang van het kind niet geoperationaliseerd.
- In de wet en regelgeving en in het beleid van Justitie wordt niet zichtbaar op welke wijze de instellingen hieraan invulling zouden moeten geven.

Conclusies over de positie van de vergunninghouder

- De positie van de vergunninghouder wordt vooral bepaald door de afhankelijkheid van zowel adoptiefouders als de contactpersoon bemiddeling in Haïti. De afhankelijkheid krijgt gestalte in de informatiestroom uit Haïti over de achtergronden van de kinderen, de verloop van de adoptieprocedure en de verzorging en het verblijf van de kinderen enerzijds en de financiële afhankelijkheid van de adoptiefouders anderzijds.
- De bemiddeling wordt gekenmerkt door aandacht voor de formele procedure op basis van de wetgeving van beide landen. Dit komt tot uiting in de vereiste documentenstroom tussen beide landen. De matching tussen kind en ouder blijft een niet transparant proces. De afwegingen die in de individuele situaties worden gemaakt om al dan niet af te wijken van de formele eisen blijven onzichtbaar.
Dat geldt eveneens voor het zichtbaar maken op welke wijze de belangen van de kinderen en de ouders ingevuld worden in beleid en de uitvoering van werkzaamheden.
- De vergunninghouder wordt geacht om voldoende toezicht uit te oefenen in het land van herkomst. Omdat in wet en regelgeving en in beleid onduidelijk blijft wat onder deugdelijk toezicht in de verschillende landen wordt verstaan en op wie toezicht uitgeoefend zou moeten worden, is het een multi-interpretabel artikel. Ook de handelwijze wanneer een aangetroffen situatie aanleiding zou moeten zijn voor ingrijpen of terugtreden van de vergunninghouder is daarmee niet bepaald. Dit maakt het handelen van de vergunninghouder willekeurig. De vergunninghouder kan zich op dit moment alleen baseren op de rechten van het kind. Met name de artikelen over het recht op verzorging, opvoeding en ontwikkeling.

Overige Conclusies

- De informatie over de afkomst, persoonlijke achtergronden en de wettelijke bescheiden volgens Haïtiaans recht, worden aan de (adoptief)ouders verstrekt. Er is in de Nederlandse wetgeving niet voorzien in een verplichting van de ouders om deze informatie af te staan aan de vergunninghouder. De vergunninghouder wordt middels de wet wel verantwoordelijk gehouden voor het hebben van de desbetreffende gegevens. Door deze niet sluitende procedure kan het moeilijker worden voor de kinderen om hun roots op enig moment te kunnen vinden.
- De gezagsrelatie tussen adoptiefouders en kinderen op het moment van binnenkomst in Nederland is niet helder. Voor de Haïtiaanse wet zijn de ouders de wettelijke vertegenwoordigers. In Haïti is er sprake van een ouder-kind relatie. In Nederland moeten de adoptiefouders hun kinderen eerst 1 respectievelijk 3 jaar verzorgen en opvoeden voordat ze daadwerkelijk kunnen adopteren. Het burgerlijk wetboek stelt dat voor elke minderjarige voorzien moet worden in het gezag. Onduidelijk blijft hoe de adoptiewetgeving zich verhoudt tot de eis uit het burgerlijk wetboek en of er voor de Nederlandse wetgeving is voorzien in het gezag van de minderjarige.

Aanbevelingen aan de vergunninghouder

Om tot een transparant proces van bemiddeling te komen beveelt de inspectie het volgende aan:

- * Geef expliciete aandacht aan de belangen van de adoptiekinderen in de vormgeving en uitvoering van de bemiddelingsprocedure.
- * Kom in samenspraak met de ouders tot een duidelijk en transparant proces van bemiddeling waarin de communicatiemomenten van tevoren duidelijk zijn naar inhoud en frequentie.
- * Maak helder en inzichtelijk welke overwegingen ten grondslag liggen aan de matching tussen kind en adoptieouders.

Aanbevelingen aan het Ministerie van Justitie

Om het verblijf van de adoptiekinderen in Nederland te voorzien van meer waarborgen beveelt de inspectie het volgende aan:

- * Zorg voor een helder en toegankelijk systeem waarin de informatie over de achtergrond van de kinderen wordt bewaard.
- * Zorg voor helderheid inzake de gezagsrelatie gedurende de periode waarin nog geen sprake is van een officiële adoptie voor Nederlands recht.
- * Overweeg of het in het belang van het kind is dat ouders niet over hoeven te gaan tot adoptie na de verzorgingsperiode.
- * Zorg dat, in samenspraak met het ministerie van VWS, het reguliere jeugdzorgsysteem beschikt over voldoende deskundigheid om adoptief ouders te kunnen begeleiden in hun specifieke opvoedingsvragen.

Om te komen tot een samenhangend en afgestemd adoptieproces komt de inspectie tot de volgende aanbevelingen:

- * Beoordeel de wenselijkheid van de afhankelijkheidsrelaties die de basis vormen van het huidige systeem.
- * Ontwikkel wet, regelgeving en beleid waarin duidelijk wordt vastgelegd aan welke voorwaarden de vergunninghouder moet voldoen als het gaat om toezicht houden op de voorzieningen in de landen van herkomst. Zeker bij de niet-verdragslanden. Geef hier ook de grenzen van het toelaatbare aan.
- * Bepaal op welke wijze de vergunninghouder inzicht moet geven in hoe de belangen van de adoptiekinderen worden gewogen in de procedure.

